

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

KANCELARIA SENATU
GABINET MARSZAŁKA SENATU
Dział Prezydialny
wpłynęło dn. 21.12.2006
nr 1087 podpis

Warszawa, dnia 20 grudnia 2006 r.

BM - I - 0700-624/06
BPZ - 070- 120/06

SEKRETARIAAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 22.12.06
nr 9963 podpis

Pan

Ryszard Legutko

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Branonny Janie ekonsratku,

Odpowiadając na pismo BPS/DSK-043-757/06 z dnia 30 listopada 2006 r. uprzejmie przedstawiam odpowiedź na oświadczenie złożone przez pana senatora Piotra Wacha podczas 22. posiedzenia Senatu RP.

Pierwszą próbę formalnego rozwiązania problemów płacowych w Służbie Więziennej podjęto w 1995 roku. W dniu 28 stycznia tego roku zawarte zostało porozumienie pomiędzy Zarządem Głównym Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa, a Centralnym Zarządem Zakładów Karnych. Porozumienie dotyczyło szeregu kwestii, które zdaniem partnera społecznego utrudniały prawidłowe funkcjonowanie więziennictwa. Jednym z postulatów było dostosowanie systemu wynagradzania funkcjonariuszy Służby Więziennej, co najmniej do poziomu poborów otrzymywanych przez wojsko i Policję. W przeciągu kilku lat, które upłynęły od podpisania porozumienia nastąpiło faktyczne zbliżenie zarówno rozwiązań systemowych w zakresie kreowania składników uposażeń służb mundurowych, jak i samej wysokości wskaźnika. W roku 2006 wysokość wskaźnika uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej wynosi 2,0, natomiast w Policji 2,03. Jest to najmniejsza różnica wielkości wskaźników dla tych służb od początku istnienia systemu mnożnikowego.

Faktem jest, iż w przygotowywanym w roku bieżącym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji projekcie ustawy o modernizacji Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej w latach 2007–2009 pominięto Służbę Więzienną jako formację umundurowaną i uzbrojoną podległą Ministrowi Sprawiedliwości. Ten stan rzeczy wywołał reakcję kierownictwa resortu sprawiedliwości i Służby Więziennej, jak również działającego w więziennictwie

związku zawodowego. Podjęto, już w trakcie zaawansowanych prac nad budżetem państwa 2007 roku, działania, które pozwoliłyby na wygenerowanie środków finansowych na wzrost uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej do poziomu zbliżonego do zakładanego w Policji. Chodziło tu o zmiany zawarte w projekcie z dnia 10 października 2006 r. ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej. W projekcie tym, zgodnie z decyzją Ministra Andrzeja Kryże, zawarto jedynie nowelizację tych przepisów, których zmiana pozwoliłaby uwolnić środki finansowe na podwyżki dla funkcjonariuszy Służby Więziennej w 2007 r., tj. przepisów, w których określono uprawnienia funkcjonariuszy do:

- równoważnika za brak lokalu mieszkalnego,
- równoważnika za remont lokalu mieszkalnego,
- równoważnika za przejazd na koszt jednostki macierzystej,
- zwrotu różnic czynszowych.

Ponieważ zmiany te nie zyskały akceptacji partnera społecznego, czego efektem było ogłoszenie stanu gotowości do akcji protestacyjnej, podjęto rozmowy z Zarządem Głównym Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa. W trakcie tych rozmów Beata Kempa Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości poinformowała o zaprzestaniu prac legislacyjnych nad projektem ustawy o zmianie ustawy o Służbie Więziennej (wersja z dnia 10 października 2006 r.) i pozostawieniu dotychczasowych rozwiązania ustawowych oraz, że w projekcie budżetu na 2007 r., przyjętym przez Radę Ministrów we wrześniu br., zabezpieczono środki finansowe na wzrost wskaźnika uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej do poziomu 2,15 od 1 kwietnia 2007 r. Pozostanie nadal jednak niewielka dysproporcja między wskaźnikami uposażeń Służby Więziennej i Policji. Wskaźnik dla Policji w 2007 roku wzrośnie, zgodnie z projektem ustawy o modernizacji Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej w latach 2007–2009, do 2,18.

Ponadto Centralny Zarząd Służby Więziennej zobowiązany został do rozpoczęcia prac legislacyjnych (przy udziale Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa) nad projektem ustawy o modernizacji Służby Więziennej, który przekazany zostanie Ministrowi Sprawiedliwości do końca pierwszego kwartału 2007 r. Projekt ten winien uwzględniać w szczególności:

- propozycje poprawy warunków socjalnych i bezpieczeństwa pracy funkcjonariuszy,
- propozycje uzyskania wzrostu wskaźnika uposażeń funkcjonariuszy Służby Więziennej w latach 2008-2010 w wysokości, jaką przyjęto dla służb mundurowych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji w

projekcie ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009” (od 1 stycznia 2008 r. wzrost wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej funkcjonariuszy Służby Więziennej o nie mniej niż 0,19),

- rozwiązania zawarte w „Programie pozyskania nowych miejsc zakwaterowania w jednostkach penitencjarnych na lata 2006-2009”, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2006 r.

Podczas prowadzonych rozmów przyjęto również, że Zarząd Główny Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa zostanie włączony do prac nad przygotowaniem projektów nowych ustaw o Służbie Więziennej i innych aktów prawnych odnoszących się do funkcjonowania więziennictwa.

Jednym z działań podjętych w celu realizacji polityki rządu w zakresie usprawnienia funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości było powołanie zarządzeniem Nr 102/05/DO Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 2005 r. Zespołu Nr 9 do spraw reformy więziennictwa. Mając na względzie zadania nałożone przez Ministra Sprawiedliwości, na Zespół Nr 9 w celu wsparcia tego zespołu w realizacji jego zadań Dyrektor Generalny Służby Więziennej decyzją Nr 1/06 z dnia 26 stycznia 2006 r. powołał zespół do przeprowadzenia oceny wykorzystania zasobów kadrowych oraz oceny funkcjonowania struktur istniejących w Służbie Więziennej.

Dla realizacji postawionych zadań Zespół Nr 9 przyjął następujące kierunki działań:

- opracowanie i przedstawienie Radzie Ministrów „*Programu pozyskania 17 000 miejsc zakwaterowania osób pozbawionych wolności w jednostkach organizacyjnych więziennictwa w latach 2006–2009*”.

Program ten został opracowany w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej, a następnie przedstawiony i przyjęty na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 14 lutego 2006 r.,

- opracowanie programu przejmowania i adaptacji dla potrzeb więziennictwa wybranych obiektów przekazanych Służbie Więziennej przez wojsko i policję a nieujętych w „*Programie pozyskania 17 000 miejsc zakwaterowania osób pozbawionych wolności w jednostkach organizacyjnych więziennictwa w latach 2006–2009*”.

Program ten został opracowany i jest sukcesywnie realizowany. Dotychczas więziennictwo przejęło nieruchomości w Dobrowie, Przywarach i Przytułach. Do 31 grudnia br. w obiektach tych planuje się przekazać ok. 400 miejsc zakwaterowania dla osób pozbawionych wolności. Aktualnie trwają także prace

nad przejściem kompleksów wojskowych w Gubinie (200 miejsc), Ostrowie Wielkopolskim (200 miejsc), Choszcznie (200 miejsc) oraz obiektów policyjnych w Raduczy (200 miejsc) i Toruniu (245 miejsc),

- wypracowanie założeń merytorycznych do projektu ustawy o dozorcze elektronicznym oraz przeanalizowanie wpływu tej ustawy na ewentualne zmniejszenie populacji osób odbywających bezwzględną karę pozbawienia wolności.

Przygotowany został projekt ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego. Projekt ten, po uzgodnieniach międzyresortowych został skierowany na posiedzenie Komitetu Rady Ministrów i przyjęty przez Radę Ministrów,

- wypracowanie koncepcji alternatywnych w stosunku do krótkoterminowych kar pozbawienia wolności i korzyści z tym związanych, zarówno w aspekcie budżetu państwa, jak i racjonalizacji systemu karania.

Trwają prace legislacyjne nad projektem ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (wcześniej zwanym weekendowym) oraz projektem ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny wykonawczy w zakresie wprowadzenia instytucji wykonywania kary pozbawienia wolności na koszt skazanego. Centralny Zarząd Służby Więziennej wprowadzi niezbędne rozwiązania organizacyjne, kadrowe i logistyczne w jednostkach organizacyjnych więziennictwa po opracowaniu projektów wzmiankowanych ustaw,

- przygotowanie koncepcji partycypacji w zakresie finansowania budowy i rozbudowy więzień przez inne podmioty w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Wypracowano koncepcję budowy więzień w formule partnerstwa publiczno-prywatnego i opracowano założenia koncepcyjne dla budowy czterech nowych jednostek penitencjarnych typu półotwartego w tej formule. Przygotowano projekty zmian w obowiązujących przepisach ustrojowych, w tym nowelizację ustawy o Służbie Więziennej w przedmiotowym zakresie,

- przygotowanie zmian w przepisach ustrojowych dotyczących funkcjonowania Służby Więziennej oraz w innych przepisach związkowych – w celu ich dostosowania do nowych zadań i wyzwań dla służby penitencjarnej. W Centralnym Zarządzie Służby Więziennej trwają prace nad opracowaniem nowych ustaw określających funkcjonowanie Służby Więziennej, tj. ustawy o Służbie Więziennej (tzw. ustawa ustrojowa) i ustawy o służbie funkcjonariuszy Służby Więziennej (tzw. ustawa pragmatyczna),

- dokonanie oceny funkcjonowania struktur organizacyjnych w więziennictwie. W wyniku tej oceny powstały dwa dokumenty pn. „Sprawozdanie z prac zespołu do przeprowadzenia oceny wykorzystania zasobów kadrowych oraz oceny struktur istniejących w Służbie Więziennej” i „Sprawozdanie zespołu powołanego do dokonania atestacji stanowisk służbowych i stanowisk pracy w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej”. Dodatkowo trwają prace nad przygotowaniem projektu statutu Centralnego Zarządu Służby Więziennej i regulaminu organizacyjnego Centralnego Zarządu Służby Więziennej.

W celu zmniejszenia liczby nadgodzin Służba Więzienna wprowadziła następujące działania:

- w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej opracowano dwa dokumenty pt. „Harmonogram działań kierownictwa Służby Więziennej na rzecz zahamowania procesu narastania liczby nadgodzin i ograniczenia ich powstawania oraz całkowitego wyeliminowania przypadków niespektowania przepisów dotyczących wymiaru czasu służby funkcjonariuszy” oraz „Wytyczne dla dyrektorów okręgowych Służby Więziennej i dyrektorów zakładów karnych i aresztów śledczych intensyfikujące działania w celu zrjonalizowania liczby wypracowanych przez funkcjonariuszy godzin ponadnormatywnych, a także rozliczenie w okresie najbliższych trzech lat zobowiązań Służby Więziennej wobec funkcjonariuszy z tytułu wypracowanych przez nich godzin ponadnormatywnych”, które przekazano kierownikom jednostek organizacyjnych Służby Więziennej do realizacji,
- doposażono wytypowane zakłady karne i areszty śledcze w elektroniczne systemy zabezpieczające,
- wykorzystywano czasowo do realizacji zadań tych funkcjonariuszy, którzy mieli chwilowo mniejsze zakresy prac do wykonania,
- wprowadzono odbywanie praktyk zawodowych przez słuchaczy z Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu w zakładach karnych i aresztach śledczych,
- czasowo zawieszono funkcjonowanie niektórych stanowisk i posterunków,
- skracano czas służby pełnionej przez funkcjonariuszy w systemach wielozmianowych (dwuzmianowy i czterozmianowy).

Działania podjęte przez Centralny Zarząd Służby Więziennej, dyrektorów okręgowych Służby Więziennej oraz dyrektorów aresztów śledczych i zakładów karnych doprowadziły do zwiększenia liczby etatów przeznaczonych na realizację normatywnego czasu służby z 2844 (stan na dzień 31.12.2003 r.) do 3490 (stan na

dzień 21.11.2006 r.), co stanowiło odpowiednio 21,5% i 24,3% ogólnej liczby etatów w działach ochrony.

Opisany kompleks przedsięwzięć doprowadził do tego, że liczba nadgodzin wynosząca 1883723 w dniu 21.01.2004 r. (średnio 136 godzin na jednego funkcjonariusza) zaczęła systematycznie maleć i wyniosła 1280200 w dniu 21.12.2004 r. (średnio 93), 764751 w dniu 20.12.2005 r. (średnio 55), 566667 w dniu 21.11.2006 r. (średnio 39). Należy podkreślić, że w latach 2004–2006 na bieżąco udzielano czasu wolnego od służby za wypracowywane nadgodziny, a także bardzo znacznie zmniejszono liczbę nadgodzin wypracowanych w latach 2003 i wcześniej, za które funkcjonariusze nie otrzymali czasu wolnego od służby.

Działania i przedsięwzięcia przedstawione powyżej będą nadal prowadzone aż do pełnego rozwiązania problemu nadgodzin w Służbie Więziennej.

Z wyrazami szacunku,
z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Beata Kępczyńska
SEKRETARZ STANU